

Asia: VN/14432/2025

Valtioneuvoston asetus turkiseläinten hyvinvoinnista

Kohta 1

1 § Soveltamisala

-

Kohta 2

2 § Määritelmät

-

Kohta 3

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

-

Kohta 4

4 § Turkiseläinten ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

-

Kohta 5

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

-

Kohta 6

6 § Ruokinta ja juotto

-

Kohta 7

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

-

Kohta 8

8 § Eläinjalostus

-

Kohta 9

9 § Turkistilan yleiset vaatimukset

-

Kohta 10

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

-

Kohta 11

11 § Eläinsuojan olosuhteet

-

Kohta 12

12 § Pitopaikan yleiset vaatimukset

-

Kohta 13

13 § Pitopaikan varusteet ja virikkeet

-

Kohta 14

14 § Voimaantulo

-

Kohta 15

15 § Siirtymäsäännökset

-

Kohta 16

Liite 1 Minkki, hilleri ja soopeli

-

Kohta 17

Liite 2 Kettu

-

Kohta 18

Liite 3 Supikoira

-

Voitte jättää lausuntonne myös tähän

Lausunto

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi turkiseläinten hyvinvoinnista

Yleistä

Aluehallintovirastot kiittävät ministeriötä mahdollisuudesta lausua asetuseronnoksesta ja antavat asiassa yhteisen lausunnon.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta läänineläinlääkärit Anna Jeshoi, Minna Lemettinen ja Kirsi Henttu, Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta läänineläinlääkäri Anne Woivalin sekä Lapin aluehallintovirastosta läänineläinlääkäri Ulla Rikula. Lausunnossa on käsitelty esitetyn ehdotuksen vaikutuksia erityisesti valvonnan näkökulmasta.

Lausunnonantajien näkemyksen mukaan asetuseronnos on ristiriidassa eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) kanssa.

Ottaen huomioon perustuslain (731/1999) 107 §:n, asetuser

voimaantullessaan asettaisi eläinten hyvinvointia valvovat viranomaiset erittäin vaikeaan asemaan. Perustuslain 107 §:n pykälän mukaan: ”Jos asetuksen tai muun lakia alemmanasteisen säädöksen säännös on ristiriidassa perustuslain tai muun lain kanssa, sitä ei saa soveltaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.” Näin ollen asetusta ei saisi noudattaa.

Asetusluonnos ei ota riittäväällä tavalla huomioon eläinten olennaisia käyttäytymistarpeita, kuten liikunnan tarve.

Esitetyt siirtymäajat tilavaatimuksiin ovat liian pitkiä ja siirtymäajat toteutuessaan vesittäisivät hyvinvointilain tarkoituksen.

Yksityiskohtaiset huomiot

2 § Määritelmät

Kohdassa 2) otetaan käyttöön käsite ”turkistila”. Yleiskielessä turkiseläinten pitopaikasta käytetään pääosin käsitettä turkistarha. Turkistila käsitteenä on verrattavissa käsitteeseen ”maatila”, joka sisältää muutakin kuin varsinaiset eläintenpitopaikat, kuten asuintuotanto- ja varastorakennuksia tai metsää. Lausujat ehdottavat käytettäväksi käsitettä turkistarha.

3 § Turkiseläimen käsittely ja hoito

Lausujien näkemyksen mukaan on hyvä, että asetuksessa korostetaan pentujen käsittelyyn totuttamisesta. Lausunnonantajien käsityksen mukaan turkiseläimet tulisi aina totuttaa siinä määrin ihmisten (myös muiden kuin eläintenpitäjän) läsnäoloon siten, että esim. tarkastuksia tai näyttöottoja on mahdollista tehdä riippumatta siitä, onko penikointiaika menossa vai ei. Näin ollen

turkiseläinten kyky sietää ihmisen läsnäoloa ja käsittelyä tulisi olla jalostuksessa aiempaa voimakkaammin valintatekijänä.

Lisäksi lausijat katsovat, että asetusluonnoksen 7.1 §:ssä ehdotettu teksti ”Tiineen ja vastasyntyttäneen eläimen kiinniottamista, käsittelyä ja tarpeetonta häirintää on vältettävä. Eläimet on totutettava pitopaikan tavanomaiseen toimintaan ja tästä aiheutuviin ääniin.” on turha ja osin ristiriidassa yllä mainitun ihmisen läsnäoloon totuttamisen kanssa. Hyvinvointilain 22 §:n edellyttämä erityisen huomion kiinnittäminen synnytystä odottaviin, synnyttäviin, juuri synnyttäneisiin, vastasyntyneisiin, sairaisiin, heikkokuntoisiin ja vahingoittuneisiin eläimiin tulisi toteutua riittävässä määrin myös turkiseläinten kohdalla.

On hyvä, että niskapihtien käyttämistä ohjeistetaan aiempaa tarkemmin. Kyseenalaista on, millä tavoin niskapihtien välttäminen on käytännössä mahdollista tavanomaisissa toimenpiteissä kuten siemennys ja lopetus. Lausunnonantajien mielestä asetuksessa pitäisi sallia mahdollisuus niskapihtiä käytettäessä kannatella eläimen kehonpainoa myös muuten kuin käsin.

Lausunnonantajat näkevät hyvänä, että eläinten kynsien tarkastamisesta ja leikkaamisesta tarvittaessa oltaisiin säätämässä.

5 § Eläimen tuotantokykyyn vaikuttaminen

Lausunnonantajien näkemyksen mukaan turkiseläimen talviturkin kehittymisen aikaistaminen keinotekoisesti tulee yksiselitteisesti kieltää. Valvontatyössä on havaittu, että tässä tarkoituksessa kettuja

on pidetty esimerkiksi hyvin hämärässä.

6 § Ruokinta ja juotto

Lausunnonantajat näkevät ongelmallisena, että asetuksessa ollaan säätämässä vältettäväksi sellaista turkiseläimen ylipainoa, joka haittaa sen liikkumista ja terveyttä. Ehdotetun sanamuodon mukaan pelkkä terveyshaitta ei riittäisi, koska on valittu sanamuoto JA.

Lausunnonantajien mielestä sanamuodon pitäisi olla TAI. Jos tekstissä on sana JA, molempien ehtojen on täytyttävä ennen kuin eläimen katsotaan olevan niin lihava, että se on asetuksen vastaista. Vaatimuksen käytännön valvonta tulee joka tapauksessa olemaan vaikeaa, eikä siihen ole olemassa välineitä.

Lausunnonantajat ovat pettyneitä luonnoksessa esitettyyn poikkeukseen eläinten jatkuvan vedensaannin vaatimuksesta.

Lausunnonantajien mielestä eläinten hyvinvointilain mukaista olisi edellyttää eläinten jatkuvaa vedensaantia kaikille eläimille myös turkistarhoilla.

Käytännössä esitetty veden tarjoaminen kolme kertaa päivässä ei ole uskottavaa. Tavanomaisesti eläimet ruokitaan kerran päivässä ja toimijat ovat usein muualla töissä. Lisäksi tätä on käytännössä mahdotonta valvoa.

Juottolaitteiden tarkastamisesta päivittäin tulee myös säätää.

7 § Eläimen hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

Ehdotettu sanamuoto "Turkiseläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastukset on suoritettava tavalla, joka aiheuttaa eläimille mahdollisimman vähän häiriötä. Tarkastuksessa on erityisesti vältettävä vastasyntyneiden naaraiden pesien häiritsemistä." on vakavassa ristiriidassa eläinten hyvinvointilain 22 §:n kanssa. Sen mukaan eläinten tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota synnytyistä odottaviin, synnyttäviin, juuri synnyttäneisiin, vastasyntyneisiin, sairaisiin, heikkokuntoisiin ja vahingoittuneisiin eläimiin.

Jos eläimet eivät kestä ihmisen asiallista ja tarpeellista lähestymistä penikointiaikana, on syytä pohtia, onko näiden eläinten pito tuotantoeläiminä mahdollista. Asetuksella ei pidä estää tai rajoittaa eläinten hyvinvointiin ja/tai terveyteen liittyviä välttämättömiä tarkastuksia ja toimenpiteitä.

8 § Eläinjalostus

Tämän pykälän ehdotettu teksti on ristiriidassa itsensä kanssa. Tekstin tulisi kuulua yksiselitteisesti, että pelokkaita tai aggressiivisia eläimiä ei saa käyttää jalostukseen. Pelokkuus ja aggressiivisuus ovat merkittäviä eläimen hyvinvointiin haitallisesti vaikuttavia ominaisuuksia. Kaikkien tuotantoeläinten jalostuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota niiden sopeutumiseen ihmisen hoidossa olemiseen.

10 § Turkistilan aitaaminen ja karkuun päässeiden eläinten pyydystäminen

Turkistarhan aitaamiseen liittyen lausunnonantajat ovat näkevä, että

itse asetustekstissä olisi syytä olla teksti, että myös turkistarha, jossa eläimet pidetään ns. pakovarmoissa varjotaloissa, on aidattava. Eläintenpidossa pitäisi edellyttää pitopaikkojen olevan aina sellaisia, että eläinten karkuun pääseminen ei ole mahdollista.

11 § Eläinsuojan olosuhteet

Lausunnonantajat näkevät tarpeelliseksi, että asetusta säädettäessä otettaisiin huomioon myös turkistarhojen varautumisen poikkeuksellisiin sääoloihin ilmastonmuutoksen edetessä. Pitkät helle- tai pakkasjaksot voivat olla niin äärimmäisiä, että nykyiset eläintenpitopaikat eivät anna eläimille riittävää suojaa sään äärioloilta. Jo nyt ongelmana, että eläimiä saattaa kuolla esimerkiksi lämpöhalvaukseen.

14 § Voimaantulo

Lausunnonantajat haluavat muistuttaa, että ehdotetun asetuksen siirtymäaikojen takia on aiempi asetus tarpeen jättää voimaan kyseisten vaatimusten osalta.

15 § Siirtymäsäännökset

Lausunnonantajien käsityksen mukaan kaavailut siirtymäajat ovat kohtuuttoman pitkiä. Ks.

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=b57cec53-4a36-4010-839b-b19537a67ff4>

Liitteet

Lausunnonantajien näkemyksen mukaan esityksessä ehdotetut uudet pinta-alavaatimukset (liitteet 1-3) eivät edelleenkään anna eläimille mahdollisuutta toteuttaa liikunnantarvettaan ja ovat siten ristiriidassa hyvinvointilain kanssa.

Jos tilavaatimus olisi esimerkiksi kaksin- tai kolminkertainen nykyvaatimukseen nähden, tuottajien olisi helpompi toteuttaa lisätilan vaatimus olemassa olevia häkkeitä yhdistämällä.

Kustannukset uusien häkkien hankkimisesta olisivat vähäisemmät, määräajat voisivat olla lyhyempiä ja eläinten hyvinvointi paranisi. Turkistarha-alueilla on runsaasti tyhjänä olevia varjotaloja, jotka käyttöön ottamalla lisätilaa olisi mahdollista saada nopeasti.

Lausunnonantajien näkemyksen mukaan ketuille esitetty vetäytymistila on kannatettava asia. Myös eläimille tarkoitettujen virikkeiden lisääminen ja monipuolistaminen on eduksi. Kuitenkin on valitettavaa, että esimerkiksi kaivamismahdollisuutta ketuille tai uimismahdollisuutta minkeille ei tässä asetuksessa olla vaatimassa.

Lisätiedot

Lisätietoja asiassa antavat lausunnon valmisteluun osallistuneet.

Puhelin 0295 016 000 (vaihde). Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@avi.fi.

Läänineläinlääkäri Anna Jeshoi

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitus on viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja LSSAVI/11161/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/11161/2025 har

godkänts elektroniskt

Esittelevä ratkaisija Jeshoi Anna 27.06.2025 10:02

Jeshoi Anna

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - Länsi- ja Sisä-Suomen
aluehallintovirastosta läänineläinlääkärit Anna Jeshoi, Minna Lemettinen ja
Kirsi Henttu, Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta läänineläinlääkäri Anne
Woivalin sekä Lapin aluehallintovirastosta läänineläinlääkäri Ulla Rikula.